

“YANGI O‘ZBEKISTONNING YOSHLARGA VA TA‘LIM TIZIMIGA OID DAVLAT ISLOHATLARI VA UNING MAZMUN-MOHİYATI”

Isomiddinov Sardorbek Davronbekovich

Sharof Rashidov nomidgi Samarqand davlat universiteti

Psixologiya va ijtimoiy siyosiy fanlar fakulteti

Sotsiologiya yo‘nalishi 3-kurs talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqola mamlakatimida olib borilayotgan islohatlarning asosi bo‘lmish yoshlar masalasiga e‘tiborning dolzarbligi, yoshlarga oid islohatlar va yaratilayotgan imkoniyatlardan ularni xabardor qilishga qaratilgan bo‘lib bundan tashqari mamlakatimida yoshlarga nisbatan olib borilayotgan oqilona va samarali siyosatining ustuvor xususiyatlari, mamlakatimizda mustaqillikdan keyingi yillar davomida ushbu sohada amalga oshirilayotgan islohatlarning qisqacha talqini yoritib berilgan.

Kalit so‘zlar: yoshlar, yoshlarga oid davlat siyosati, “Kamolot yoshlar ijtimoiy harakati”, “Yoshlar ishlari agentligi”, “Yoshlar ittifoqi”

Hozirgi kunda davlat ravnaqi va kelajagini ilimli, bilimli, aql-zakovatli va eng asosiysi vatanparvar yoshlarsiz tasavvur qilib bo‘lmaydi. Hech qaysi bir davlat yo‘qki o‘zining yosh va barkamol avlodiga e‘tibor qaratmagan.

Bizning tug‘ilib o‘sgan diyorimiz kindik qonimiz to‘kilgan yurtimizda ham azal-azaldan yoshlarga nisbatan bolgan e‘tibor avloddan-avlodga o‘tib kelmoqda. Yosh avlodni bilimli, ilimli zakovatli va har tomonlama yetuk shaxs sifatida tarbiyalashda avvalambor bizga me‘ros bo‘lib kelayotgan ilimli, ma‘rifatli ota-bobolarimizning va buyuk siymolarizining ilmiy me‘roslari, bebaho kitoblari biz yoshlarga qoldirib ketgan fidokorona mehnatlari juda ham katta ahamiyat kasb etadi. Bizning qanchadan-qancha ota-bobolarimiz o‘zining ilmi, ma‘rifati bilan dunyoni titratgan. Misol qilib aytadigan bo‘lsak “G‘azal mulkingning Sultoni” Alisher Navoiy bobomiz o‘zining “Xamsa”si, dostonlari, g‘azallari bilan nom taratgan, Hadis ilmining sultoni bo‘lmish Imom al-Buxoriyning “Al-jome‘ as-sahih” asari “Qur‘on”dan keying o‘rinda turuvchi asar hisoblanadi bundan tashqari Al-Xorazmiy bobomiz Algebra, Astronomiya, Geografiya fanlarini rivojlanishida eng buyuk kashfiyotlari bilan fanga katta xissa qo‘shgan.

Bizning Ona Vatanimiz ko‘p yillar davomida turli xil bosqinchiliklar, bosim va zulm iskanjasida bo‘lgan. Qanchadan-qancha ajdodlarimiz ilm-fan, ma‘rifat yo‘lida jonlarini qurbon qilgan va biz yoshlarga kelajak uchun buyuk xizmatlar qilishgan.

Mamlakatimiz demokratik taraqqiyot, modernizatsiya va yangilanish borasida belgilangan maqsadlarga erishishda eng muhim hal qiluvchi kuch bo‘lgan bilimli avlodni tarbiyalash vazifasini o‘zining ustuvor yo‘nalishlari qatoriga qo‘yib kelmoqda

va amalga oshirilayotgan islohotlarning markazida inson- jamiyat-davlat uchligi mustahkam o‘rin olgan. Davlat Statistika qo‘mitasining ma’lumotlariga ko‘ra, 36 milliondan ortiq aholining 67%ini yoshlar, ya’ni 18 yoshdan 30 yoshgacha bo‘lgan shaxslar tashkil etadi. (2013-2014 yillarda bu ko‘rsatkich 35%ini tashkil etgan).

Yoshlar – har bir davlatning eng katta boyligi va taraqqiyotni harakatga keltiruvchi kuchi ekanligi nuqtai nazaridan Yoshlarga oid siyosat O‘zbekiston Respublikasi davlat faoliyatining ustuvor yo‘nalishlaridan biri bo‘lib kelmoqda. Albatta yosh avlodni yetuk, malakali kadr qilib tarbiyalashda ta’lim- tarbiyaning roli nihoyatda kattadir. Yoshlarning ongu tafakkurini ma’rifat asosida shakllantirish va tarbiyalashni eng muhim vazifa sifatida belgilagan Prezidentimiz

Shavkat Mirziyoyev BMT ning 72-sessiyasida: Bugungi dunyo yoshlari-son jihatdan butun insoniyat tarixidagi eng yirik avloddir, chunki ular 2 milliard kishini tashkil etmoqda. Sayyoramizning ertangi kuni, farovonligi farzandlarimiz qanday inson bo‘lib kamolga yetishi bilan bog‘liq. Bizning asosiy vazifamiz-yoshlarning o‘z salohiyatini namoyon qilishi uchun zarur sharoitlar yaratish, zo‘ravonlik g‘oyasi “virusi”tarqalishining oldini olishdir. Buning uchun yosh avlodni ijtimoiy qo‘llab-quvvatlash, uning huquq va manfaatlarini himoya qilish borasidagi ko‘p tomonlama hamkorlikni rivojlantirish lozim, deb hisoblaymiz. Shu munosabat bilan, O‘zbekiston globallashuv va axborot kommunikatsiya texnologiyalari jadal rivojlanib borayotgan bugungi sharoitda yoshlarga oid siyosatni shakllantirish va amalga oshirishga qaratilgan umumlashtirilgan xalqaro huquqiy hujjat-BMTning **“Yoshlar huquqlari to‘grisida”gi** xalqaro konvensiyani ishlab chiqishni taklif etadi. Demak yoshlar uchun barcha imkoniyatlarni yaratishga faqatgina mamlakatimiz emas, balki butun dunyo mas’ul ekanligini ta’kidlash lozim. O‘tgan yillar davomida mamlakatimizda yoshlarga oid islohotlarga nazar soladigan bo‘lsak: **1996-yilda “Kamolot” yoshlar jamg‘armasi tuzilib, jamg‘arma 2001-yilda “Kamolot” yoshlar ijtimoiy harakatiga aylantirildi.2017 yil 30-iyun sanasida Prezident Qaroriga asosan, “Kamolot” yoshlar ijtimoiy harakati “Yoshlar Ittifoqi” etib qayta tashkil etildi.2016-yilda “Yoshlarga oid davlat siyosati to‘g‘risida”gi qonun qabul qilindi.** Ushbu qonunning qabul qilinishi mamlakatimizda yoshlarning huquqlari va qonuniy manfaatlarini mustahkamlashga, yoshlarga oid davlat siyosatini ro‘yobga chiqarishda davlat organlari va boshqa tashkilotlar mas’uliyatini kuchaytirishga, ushbu sohada sog‘lom, barkamol avlodni tarbiyalashga qaratilgan chora-tadbirlar samaradorligini yanada oshirishga xizmat qiladi. - Yoshlar bilan bog‘liq muammolarni yechish, iqtidorli yoshlarni rag‘batlantirish maqsadida **2020-yil 20-iyundagi PF-6017-son farmoni bilan Yoshlar ishlari agentligi tashkil etildi va 30-iyun sanasi “Yoshlar” kuni sifatida nishonlanib kelinmoqda.**

Yoshlarni Vatanga sadoqat, milliy va umuminsoniy qadriyatlarga hurmat ruhida tarbiyalash, o‘sib kelayotgan yosh avlodni ilm-fan va innovatsiyalarga keng jalb etish,

ularni „Milliy tiklanishdan-milliy yuksalish sari!“g‘oyasi atrofida birlashtirishga qaratilgan chora-tadbirlarni belgilash, shuningdek, iqtidorli yoshlarni yetakchi xorijiy oliy ta‘lim muassasalariga ta‘lim olish uchun yuborish, xalqaro tanlovlarda ishtirok etishini ta‘minlash, yosh avlodni madaniyat, san‘at, jismoniy tarbiya va sportga keng jalb etish, ularning axborot texnologiyalari bo‘yicha savodxonligini oshirish, yoshlar o‘rtasida kitobxonlikni targ‘ib qilish, xotin-qizlar bandligini ta‘minlash vazifalarini qamrab olgan beshta muhim tashabbusni keng joriy etishga qaratilgan ishlarni muvofiqlashtirish, ularning intellektual salohiyati va iste‘dodini rivojlantirish agentlikning muhim vazifalaridan biri sifatida belgilab qo‘yildi.

Joriy yilda davlat oliy ta‘lim muassasalari bakalavriatining kunduzgi ta‘lim shakliga kirish imtihonlarida eng yuqori ball to‘plagan 200 nafar yoshlar uchun davlat byudjeti mablag‘i hisobidan moliyalashtiriladigan O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti granti joriy etildi.

Xotin-qizlarning ta‘lim va kasbiy ko‘nikmalar olishi hamda bandligini ta‘minlashga har tomonlama ko‘maklashish maqsadida Mahalla va oilani qo‘llabquvvatlash vazirligining tavsiyanomasiga ega bo‘lgan xotin-qizlar uchun davlat granti asosidagi qabul ko‘rsatkichlari ajratilib, ehtiyojmand oilalar farzandi bo‘lgan xotinqizlar uchun ajratilgan davlat grantlari soni 2 barobarga oshirish orqali 2000 taga yetkazildi.

Prezidentning aholi o‘rtasida kitobxonlikni targ‘ib qilish borasidagi tashabbusiga asosan «Yosh kitobxon» respublika tanlovining an‘anaviy ravishda o‘tkazilishi yo‘lga qo‘yildi. Respublika tanlovida g‘olib bo‘lganlarga Prezident sovg‘asi – «Spark» avtomobilining berilishi ko‘plab yoshlar uchun kitobxonlikka motivatsiya vazifasini o‘tab kelmoqda. Maqolada amalga oshirilayotgan islohotlar haqida qisqacha to‘xtalib o‘tildi.

Xulosa: Biz yoshlarga berilayotgan imkoniyatlar talaygina, undan o‘z vaqtida foydalanish uchun faqat bilim va mahorat talab qilinadi xolos, ya‘ni egallayotgan kasbimizning malakali mutaxassisi bo‘lib, yurtimizni farovon va yuksak demokratik davlat bo‘lishiga hissa qo‘shishimiz lozim. Albatta islohot- islohot uchun emas, avvalo inson va uning manfaatlari uchun xizmat qilmog‘i lozim. Yoshlarga shunday imkoniyatlar yaratilar ekan, biz ham ularga munosib bo‘lib shakllanishimiz lozim va xalqimiz eng avvalo insonlarning farovonligi uchun ximat qilishga intilishimiz kerak deb o‘ylayman.

Foydalanilgan manbalar

1. BMT Bosh Assambleyasining 72-sessiyasi. Manba. Kun.uz
2. “O‘zbekiston Respublikasida yoshlarga oid davlat siyosatini tubdan isloh qilish va yangi bosqichga olib chiqish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF-6017-son farmon.